

DIRR, Pius (Weisingen 28 november 1875 – München 27 januari 1943).

Werd na studies in de politieke wetenschap en geschiedenis vanaf 1902 stadsarchivaris van Augsburg. Dirr raakte als Duits officier begin oktober 1914 gewond in een gevecht bij Hazebroek. Vanaf begin 1915 tot het einde van de oorlog werkte hij in het bezettingsbestuur in Brussel. Daarna was hij directeur van het stadsarchief in München. Van 1912 tot 1924 was hij ook liberaal lid van de Beierse

Landdag, waar hij na de oorlog tijdelijk fractieleider was.

Met de Vlaamse kwestie maakte Dirr kennis ten huize van de Kortrijkse brouwer en latere Jong-Vlaming Arthur Pollet bij wie hij in de herfst van 1914 herstelde van zijn verwonding. Een van zijn voorlichters was hier de katholieke Kortrijkse volksvertegenwoordiger August Peel. De bevindingen uit zijn gesprekken met de Kortrijkse flaminganten vatte Dirr eind november 1914 samen in twee rapporten over mogelijkheden om de Vlaamse publieke opinie in Duitse zin te beïnvloeden. Een van de rapporten kwam bij gouverneur-generaal Moritz von Bissing terecht. Deze ontbood Dirr op 24 december 1914 en liet hem zijn ideeën toelichten. Begin januari 1915 hield Dirr een spreekbeurt over hetzelfde onderwerp voor medewerkers van het bezettingsbestuur. Hij bleef in Brussel als 'referent' voor 'Vlaamse aangelegenheden' op de Politische Abteilung, waar hij vanaf half januari de eerste krachtlijnen uitstippelde van het te voeren beleid in Vlaanderen.

Gedurende heel de oorlog beschouwde Dirr, die op een goede relatie met von Bissing kon bogen, de Flamenpolitik zowat als zijn persoonlijk domein. Omdat hij het Jong-Vlaamse radicalisme bestreed, zagen sommige Vlaamse tijdgenoten in hem een gematigde Duitser die wars was van annexatieplannen. Nochtans was ook Dirr uiteraard voorstander van een Duitse machtsuitbreiding over België. Maar hij was vooral een realist die oog had voor de militaire ontwikkeling en er dus rekening mee hield dat in een mogelijke vrede door vergelijk niet alle Duitse eisen haalbaar zouden zijn. Bij de Flamenpolitik mochten volgens hem geen romantische denkbeelden te pas komen van 'taal- en stamverwantschap'. Het was hem uitsluitend te doen om samenwerking met de activisten op basis van gemeenschappelijke belangen. Dirr besepte terdege hoe weinig de Vlaamse bevolking op had met het activisme en hoe beperkt het succes van de Flamenpolitik dus was. Daarom bleef hij waarschuwen tegen overhaaste maatregelen en bepleitte een voorzichtige en geleidelijke aanpak.

WERKEN: *Belgien als französische Ostmark*, 1916; – 'Die Flamen und der Weltkrieg', in *Der Belfried*, jg. 1, nrs. 1-2 (1916) p. 18-24 en p. 69-78; – 'Deutschland und Le Havre', in *Der Belfried*, jg. 2, nr. 12 (1918), p. 529-534.

LITERATUUR: W. Dolderer, *Deutscher Imperialismus und belgischer Nationalitätenkonflikt* (Kasseler Forschungen zur Zeitgeschichte, nr. 7, 1989).

WINFRIED DOLDERER